

ARMOEDE

Sheana Barby / Caroline Hannah / Gill Myall

(vertaling: Annemieke van der Peet-Bos)

TOCHTGENOTEN VAN SINT FRANS

Compagnons de St. François - Pilgrims of St. Francis

Gefährten des hl. Franziskus - Compañeros de San Francisco

Francinskanska Pilgrimsrörelsen – Pellegrini di San Francesco

www.cdsf.org

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Armoede in Zich Ontwikkelande Landen	4
De Armoede van St. Frans en St. Clara	7
De bijbel en Armoede	12
Nawoord	16

1. INLEIDING

Het woordenboek geeft drie definities voor armoede:

- 1) Zich in een extreem arme situatie bevinden
- 2) Het afstand doen van het recht op persoonlijk eigendom als onderdeel van een religieuze gelofte
- 3) Het minderwaardig zijn wat betreft kwaliteit of onvoldoende qua hoeveelheid

Er worden voor armoede ook andere termen gebruikt zoals: schaarste, tekort, ontoereikendheid, nood, gebrek, krapte, poverheid, soberheid, armoedigheid, kaaltjes, behoeftig, nooddruftigheid, schraalheid, dalles en merode.

Sommige mensen worden arm geboren, anderen kiezen voor armoede en weer anderen worden door veranderende omstandigheden tot armoede gedwongen. Frans en Clara kozen voor armoede.

Armoede bestaat niet langer alleen in ontwikkelingslanden maar beïnvloedt ook steeds meer mensen in de zogenaamde rijke wereld. De wereldwijde financiële crisis heeft velen, over de hele wereld, in armoede gestort; mensen raakten hun huis, hun spaargeld en hun baan kwijt.

De laatste jaren zijn er in Groot Brittannië in de meeste plaatsen voedselbanken (centra waar mensen die geen geld hebben om eten te kopen voor hun gezinnen voedselpakketten kunnen ophalen) opgezet. Het aantal daklozen stijgt en steeds meer mensen slapen in portieken en parken. Er worden meer gezinnen gedwongen om in ongeschikte huizen te wonen als gevolg van de stijgende woonlasten en verlaagde uitkeringen. Gezinnen hebben soms slechts een kamer in een *bed and breakfast* huis tot hun beschikking. Geen plek om te spelen, om huiswerk te maken, eten te koken of een gezinsleven te hebben. Mijn kerk heeft zulke gezinnen uitgenodigd om naar onze gemeenschappelijke ruimte te komen waar de kinderen kunnen spelen, de ouders hun problemen kunnen bespreken en geholpen kunnen worden

met de formulieren waarmee ze steun kunnen claimen zodat ze hun uitzichtloze situatie te boven kunnen komen.

Liefdadige instellingen die de pechvogels helpen merken dat hun bronnen en fondsen verminderen en dat er meer behoefte is aan het bekend maken van en bewustzijn kweken voor deze fondsen.

Ook de overheid wordt gevraagd om meer hulp te bieden maar door de recessie hebben zij minder geld zodat zij meer bezig zijn met bezuinigingen dan met het verstrekken van subsidies. In Engeland worden binnenkort Algemene Verkiezingen gehouden en de politieke partijen proberen elkaar af te troeven met beloften over verandering en meer geld voor huisvesting, scholen en ziekenhuizen. Maar als de beloften die de verkiezings overwinning opleveren niet nagekomen worden dan wordt het er voor de gewone man niet beter op.

De grenzen tussen een groot aantal landen zijn recentelijk opengesteld en de mensen uit die landen mogen werken daar waar ze werk kunnen vinden. Voor sommigen betekent dit een betere levensstandaard voor hun familie in het thuisland. Maar het voert ook de druk op in het gastland vanwege de huisvesting, sociale problematiek en het vinden van een evenwicht tussen eigen mensen en arbeiders uit andere landen.

Dit is allemaal zeer zorgelijk en de oplossingen zijn niet gemakkelijk te verwezenlijken. Ik zou geen Premier willen zijn! Maar er is hoop – als christenen is ons geleerd dat we elkaar moeten liefhebben zoals Christus ons liefheeft. We kunnen allemaal kleine veranderingen bewerkstelligen, voedsel geven aan de Voedselbank, meedoen aan goede doelen als Amnesty International, goede burens zijn, bidden, grondig nadenken over wie we in onze regering willen en staan voor waar we in geloven zijn slechts enkele voorbeelden.

Het is natuurlijk gemakkelijk voor ons om ons te focussen op de meest zichtbare armoede: economische armoede. En daar gaat het in dit stuk ook over. Maar armoede kan ook minder opvallende zaken betreffen zoals lichamelijke of geestelijke gezondheid, spirituele armoede, een tekort aan ideeën en taalvaardigheid, onvoldoende scholing, te weinig vrienden, het

gemis van relaties als iemand ons ontvallen is, het tekort aan ideeën of persoonlijke krachten waardoor we ons hulpeloos voelen als er verschrikkelijk dingen gebeuren in de wereld. Er zijn zoveel dingen waardoor we ons arm kunnen voelen. Armoede gaat niet alleen over geld, maarover de kwaliteit van leven en van ons denken.

Hoewel de tijd ons ontbreekt om deze andere vormen van armoede in deze tekst te behandelen, hopen we dat ze wel meegenomen worden tijdens de kapittels en tochten van dit jaar.

ARMOEDE IN ZICH ONTWIKKELENDE LANDEN

“We geloven dat alle mensen recht hebben op waardigheid en respect, en dat de rijkdommen van de wereld eerlijk gedeeld dienen te worden onder allen, zonder onderscheid van ras, nationaliteit of religie.”

(Catholic Agency for Overseas Development.)

Armoede in ontwikkelingslanden is natuurlijk van een heel andere orde en heeft tal van oorzaken. Hieronder volgt een gesimplificeerd overzicht om ons aan het denken te zetten.

De psycholoog Maslow heeft een hiërarchie van menselijke behoeften ontwikkeld. De meest essentiële behoeften, van fundamenteel belang voor het menselijk leven, zijn de fysieke basisbehoeften die het ons mogelijk maken te overleven. Helaas zijn er heden ten dage miljoenen mensen in ontwikkelingslanden die het zonder moeten stellen.

Er zijn ook nu te veel gebieden op aarde waar niet voldoende voedsel, water, gezondheidszorg en scholing voorhanden zijn. Een ondervoede bevolkingsgroep is ook minder goed in staat zich te verweren tegen infecties als malaria en HIV en moet strijden voor het bestaan. Er zijn daar hoge sterftcijfers voor moeders en babies; veel kinderen hebben geen ouders meer. Door het hoge aantal geboortes wordt de spoeling nog dunner. Niger in Noord Afrika heeft het hoogste geboortecijfer ter wereld en kan zijn huidige bevolking niet voldoende te eten geven.

In het jaar 2000 zijn er doelen geformuleerd om de armoede in de volgende 15 jaar te bestrijden. Nu, in 2015 zullen er nieuwe doelen gesteld worden dus dit is een goed moment om er bij still te staan. CAFOD (Catholic Agency For Overseas Development, oftewel de Katholieke Vereniging voor Overzeese Ontwikkeling) heeft onderzoek gedaan in een aantal gemeenschappen. Ze hebben dorpelingen gevraagd wat ze nodig hebben en hen uitgenodigd in contact te treden met beleidsmakers. Hieruit bleek dat ze geen liefdadigheid willen, maar hulp om hun eigen leven te leiden.

Jammer genoeg hebben zij niet overal invloed op. Laten we daar eens naar kijken.

Boeren vechten om het hoofd boven water te houden in onvruchtbare gebieden, maar de klimaatsveranderingen maken het alleen nog maar erger, zodat ze nog armer worden. In Niger rukt de Sahara op zodat er minder grond overblijft om te verbouwen en als grasland. In veel landen wisselen tijden van droogte af met watersnood; dit veroorzaakt erosie en het verlies van voedingsstoffen. De orkanen, aardbevingen en overstromingen in Haiti worden heviger.

Het moge duidelijk zijn dat gebieden die aangedaan worden niet de oorzaak zijn van het probleem. Wij in de ontwikkelde wereld met onze moderne industrieën zijn de grootste daders.

Veel ontwikkelingslanden zijn gekoloniseerd en ofschoon dat ook wel voordelen bracht heeft het te vaak tot massale uitputting van hun natuurlijke bronnen geleid. Miljoenen mensen zijn als slaven uit Afrika weggehaald of onder erbarmelijke omstandigheden te werk gesteld. Er zijn landen bezet ter wille van het politieke voordeel of voor het uitvechten van conflicten in de wereld. De Spaanse veroveraars hebben het zilver uit Bolivia gestolen en België is er met de Congolese mineralen vandoor gegaan. Groot-Brittannië gebruikte Jemen voor haar strategische doelen en heeft met samen andere landen op vreemde stranden gevochten.

Het teruggeven van bezette landen leidde tot politieke instabiliteit. Voorafgaand aan de kolonisatie door Frankrijk was Cambodja op politiek en economisch gebied zeer ver ontwikkeld en een van de rijkste landen in Z.O.-Azië. Het is daar nu het armste land.

Een land heeft politieke stabiliteit en een goede regering nodig voor het raamwerk voor economische ontwikkeling. Corruptie en instabiliteit hebben echter vaak geleid tot een val van de economie en daar op volgend meer armoede.

Sommige landen hebben een enorme socio-economische kloof. In Bolivia heeft de kloof tussen de rijke elite en de inlandse bevolking geleid tot discriminatie en oneerlijke verdeling van de beschikbare middelen.

Multinationals hebben lokale economieën uitgebuit om er zelf rijker van te worden. Het afvoeren van waardevolle houtsoorten in Cambodja door vreemde mogendheden heeft tot ontbossing geleid en de cyclus van droogte en overstromingen verergerd. Zodoende is het bestaan voor kleine boeren in afgelegen gebieden nog zwaarder geworden. Van de weinige aanwezige middelen in Haiti is na de post-koloniale uitbuiting door Amerika, Frankrijk en de internationale gemeenschap niets meer over. Moldavië, het armste land in Europa werd na de onafhankelijkheid van Rusland gestraft met economische embargo's. De burgers hebben hun toevlucht moeten nemen tot prostitutie en mensenhandel in een wanhopige poging in leven te blijven of moesten emigreren om aan werk te komen terwijl de meest kwetsbaren achter bleven.

Oorlog heeft een verwoestend effect op een land. In Congo-Kinshasa zijn door oorlogen de afgelopen tijd 5 miljoen mensen omgekomen. Strijd over geplunderde en aan het buitenland te verkopen mineralen wakkerde de oorlogen aan. In Afghanistan hebben generaties van oorlogvoering de armoede verergerd. In Jemen hebben gevechten tussen stammen de hulpbronnen uitgeput en in Cambodja zijn miljoenen mensen door de Rode Khmer omgebracht. Financiële middelen worden al te vaak aangewend om wapens te kopen in plaats van voor het verminderen van de armoede. Dit ten voordele van de landen die hen de wapens verkopen.

Al onze West-Europese landen waar wij, de Tochtgenoten van St. Frans toe behoren, waren en zijn nog steeds medeplichtig aan het voortduren van de ongelijkheid in onze huidige wereld.

Of het nu gaat om de winst uit de wapenhandel, de financiële voordelen van de multinationals, de goedkope kleren die we dragen of de producten in onze winkels, wij hebben ook baat bij deze ongelijkheid.

In 2015 zullen nieuwe lange termijn doelen gesteld worden voor internationale ontwikkeling.

Wat zou het antwoord van St. Frans geweest zijn en hoe zouden wij hierop moeten reageren als zijn volgelingen en als mensen?

DE ARMOEDE VAN ST. FRANS EN ST. CLARA

De meest opvallende eigenschap van de volwassen Frans was zijn houding tegenover armoede. Het was een logische gevolg van zijn spritualiteit en beïnvloedde bijna alles wat hij na 1206 gedaan heeft.

Het was belangrijk voor hem om niet gewoon de armen te helpen maar om zelf ook arm te zijn. Hij verkoos arm te zijn, als iets positiefs, niet als een offering. Het werd het brandpunt van zijn bestaan, een manier om Jezus na te doen en te dienen. Zijn benadering van armoede is voor ons wellicht een extreme uitdaging; voor hem was het een wens van God die hij niet kon negeren.

De context

In zijn tijd was er veel armoede en ondanks zijn bevoorrechte achtergrond was armoede hem niet vreemd. In de steden en op het platteland woonden veel arme mensen die weinig bezaten, geen zekerheid en weinig hoop hadden. De staat verleende geen steun en de Kerk deed ook niet veel. Ze leefden van weinig en leden ook nog onder schaamte, zonder status of een eigen identiteit.

Er doen vele verhalen de ronde over wat zijn confrontaties met armoede voor hem betekenden. Dat blijkt ook uit zijn ostentatieve afwijzing van het najagen van rijkdom toen hij zich voor het oog van de bisschop uitkleedde en al zijn bezittingen en zijn erfenis aan zijn vader teruggaf. Vanaf dat moment leefde hij een leven van eenvoud mét nederigheid en zónder schaamte.

Hij vond dat het evangelie letterlijk genomen moest worden. Een belangrijk keerpunt was toen hij, tijdens de mis in Portiuncula, de tekst uit het evangelie van Mattheüs (hoofdstuk 10; vers 7-10) hoorde waarin Jezus de twaalf naar de dorpen stuurde – zonder dat ze veel bezittingen mee mochten nemen.

Het was voor hem en zijn volgelingen een even grote uitdaging om zich op God te richten als dat nu voor ons is.

Sommige biografen vragen zich af of Frans niet te ver ging in het aanhangen van zo'n extreme vorm van ascese met die nadruk op zelfdiscipline en zelfconcrele. Frans geloofde dat hij en zijn volgelingen geroepen waren tot

een leven van absolute armoede, zelfs terwijl er in de bijbel geen tekens zijn dat Jezus en zijn leerlingen in absolute armoede leefden.

Door zijn neiging om teksten letterlijk te interpreteren ging Frans, in een poging Jezus te imiteren nog verder dan Jezus in wat hij anderen leerde en hoe hij leefde. Zijn aandringen op absolute armoede zou tijdens de eerste jaren van de Franciscaanse orde tot grote problemen leiden.

Motieven

Om het belang van Frans' benadering van armoede te doorgronden moeten we zijn motieven leren kennen, vooral wat betreft de extreme vorm van ascese voor hemzelf en zijn volgelingen.

Frans bevond zich in meerdere opzichten in een bevoorrechte positie omdat hij voor armoede kon kiezen. De armen zelf hadden die keuze niet. Ofschoon het een radicaal besluit was deed Frans het niet uit schuldgevoel of zelf-opoffering. Integendeel. Voor hem maakte armoede deel uit van zijn roeping om het leven volgens het evangelie dag in dag uit te beleven door Jezus te imiteren. Hoe tegenstrijdig het ook lijkt betekende de keuze voor armoede voor Frans een belofte van geluk. Hij koos voor armoede uit liefde voor God en compassie met de mensen. Hij zag de roeping tot armoede als een roeping tot eenvoud. Hij dacht het leven volledig te kunnen leven door zich op écht belangrijke dingen te richten zonder belast te worden door trivialiteiten. Tegenwoordig zouden we zeggen: hij liet alles achter zich en ging kleiner wonen.

Zijn Ideeën over Armoede

Frans begreep heel goed dat niet iedereen geroepen is een leven in armoede te omhelzen. Hij zag het als een voorrecht, essentieel voor zijn roeping door God. Maar hij erkende de gevaren van het idealiseren van armoede en het verheerlijken van gebrek. Armoede was voor hem een middel, geen doel in zichzelf.

En Frans oordeelde niet over anderen en minachte hen ook niet om hun rijkdom.

Hij wist best dat zijn overtuigingen heel streng en veeleisend waren maar hij

verlangde toch dat degenen die hem wilden volgen op dezelfde manier met armoede om zouden gaan, als getuigenis van gods liefde en trouw.

Frans zag de bereidheid om in armoede te leven als een uiting van een innerlijke spirituele verandering die met name de nederigheid om Christus te imiteren en het erkennen van de afhankelijkheid van God weergaf.

Frans zag ook dat sommige mensen materieel arm waren (ze hadden niets) en dat anderen arm van geest en gezegend waren. Volgens hem was vrijwillig gekozen armoede als een noodzakelijke, maar niet afdoende voorwaarde voor innerlijke armoede of armoede van geest. Hij noemde dat armoede van hart.

Frans wilde dat zijn broeders hun harten ook zouden ontdoen van alle spirituele zekerheden. Hij wilde dat ze naakt voor God stonden, met uitgestrekte armen, in een volledige naaktheid van geest.

Hij vroeg veel van zijn volgelingen, maar hij deed het zelf ook en verwachtte van hen niet minder.

Door te beweren en te demonstreren dat armoede vrij kan maken daagden zijn ideeën ook de toenmalige rechtzinnigheid uit, zowel in de kerk als daarbuiten. Toen een bisschop hem vroeg of ze niet een paar simpele bezittingen moesten hebben heeft Frans kennelijk geantwoord: "Als we bezittingen hadden, dan zouden we ook wapens moeten hebben ter bescherming!"

Armoede betekende voor Frans veel meer dan goede daden en liefdadigheid. Zijn ervaring van het kruis in San Damiano hielp hem inzien dat de essentie van armoede niet was om armen te helpen, maar om arm te zijn. Hij was er van overtuigd dat hij bij de armen hoorde. Door zelf arm te zijn kon hij zich met hen identificeren, niet vanuit de hoogte maar eenvoudigweg omdat hij geloofde dat God hem daartoe geroepen had. In het licht van zijn rijke achtergrond en eerste levensjaren is dat wel grappig.

Frans was zich bewust dat zijn plaats bij gewone mensen was, schouder aan schouder naast elkaar. En dat kon hij alleen doen door middel van 'Vrouwe Armoede'.

De Armoede van Sint Clara.

Clara kwam uit een zeer bevoorrechte familie in Assisië en had, net als Frans, een heel comfortabel, weelderig en veilig leven kunnen leiden maar zij koos vrijwillig voor de beschutting van een klooster: haar idee van armoede. Ze vond het niet nodig om de hele wereld rond te reizen om zichzelf als arme pelgrim te kunnen bestempelen. Integendeel, ze schermde zich zo af van de wereldse schijn dat ze geen ander verlangen meer had dan uiterste armoede. Een geschenk dat Christus' armen erfgenamen maakt van het koninkrijk van de hemel.

Vrijwillige armoede is volgens de roeping van Clara niet alleen een afwijzen van wereldse goederen maar ook een bevrijding van alles dat het lopen in de voetstappen van de arme Christus in de weg staat. In de geest 'een arme pelgrim' zijn verplichtte haar zich volledig terug te trekken en hielp haar niet om te zien.

We kunnen ons onmogelijk voorstellen hoe het toen voor haar als jonge vrouw en erfgename geweest moet zijn om haar veilige en rijke thuis vaarwel te zeggen en te beginnen aan een onbekend leven van uiterste armoede. Wellicht veranderde die reis haar overtuigingen over alles dat menselijk is: gedrag en cultuur. We ontmoeten haar op weg naar een ander doel, waar ze alleen in Gods aanwezigheid naar toe wilde gaan.

“Oh geweldige nederigheid! Oh verbazingwekkende armoede! De Koning der engelen, Koning van de hemelen, Heer van hemel en aarde, is in een kribbe gelgd!!” schreef ze.

Het voorrecht van Armoede, dat ze beminde omdat Christus van armoede hield, was voor Clara een zware strijd in haar leven. In haar eerste brief aan Agnes van Praag uit Clara haar vreugde over de keuze van Agnes om tijdelijke rijkdom in te wisselen voor het Koninkrijk van God. Ze schreef:

Oh gezegende armoede, die hen die haar liefhebben en omarmen overlaadt met eeuwige rijkdommen.

Oh heilige armoede, God belooft zonder twijfel het koninkrijk der hemelen, en

openbaart eeuwige glorie en een gezegend leven aan allen die haar kennen en naar haar verlangen.

Oh God gegeven armoede, waarvoor de Heer Jezus Christus die toen en nu hemel en aarde regeerde die sprak en dingen maakte, afdaalde om vóór alles te omarmen.

(De zegeningen om afstand te nemen van het materiële -)

Hoe dan ook, elke lichamelijke kwaal als gevolg van de armoede kwam ze te boven en transformeerde ze tot een liefdevol geschenk voor haar Heer; en voor haar zusters.

Ze was er op uit elk aspect van armoede te erkennen, maar stond niet toe dat het tot lijden leidde. In haar Regel schreef ze: *“De abdis is verplicht om zich door persoonlijke bekommernis en door haar zusters te informeren over zieke zusters en liefdevol en genadig voor hen te zorgen, afhankelijk van de heersende omstandigheden met betrekking tot medicijnen, voedsel en wat zij verder nodig hebben.”*

Net als iedereen die de arme Christus wil naleven begint Clara aan een lange reis in de woestijn van de geest. Op haar weg komt ze vele problemen tegen: die van het maatschappelijk leven met alle gevaren van dien, haar periodes van ziekte. Maar ook tijdens al haar uitdagingen voelde ze steeds de rijkdom van een gezamenlijk leven en werd zij door haar zieke zusters herinnerd aan de armoede en het lijden van Christus.

Clara vond haar rijkdom en haar voorrecht in haar armoede.

Zowel Frans als Clara vonden de schat van het Koninkrijk van God door arm te zijn. Door Vrouwe Armoede.

DE BIJBEL EN ARMOEDE

De bijbel staat vol met verwijzingen naar armoede en met verhalen over mensen die uit hun lijden verlost werden, of niet. Het Joodse geloof, dat zich middels de Schrift ontwikkeld heeft, legde altijd net zoveel nadruk op het zorgen voor behoeftigen als alle ander religies. Gelovigen zijn altijd aangespoord om als onderdeel van hun geloof aandacht te schenken aan armoede – bijvoorbeeld door de verplichting om dagelijks of wekelijks aalmoezen te geven of door op een of andere praktische manier voor armen te zorgen.

Hieronder 3 bijbelteksten om over na te denken. Tijdens onze ontmoetingen komen er vast nog veel meer boven water.

Mattheüs Hoofdstuk 5, vers 1 - 12 De zaligsprekingen

‘Gezegend de armen van geest want zij zullen het koninkrijk der hemelen bezitten.’

Na door Johannes gedoopt te zijn begon Jezus met prediken. Hij reisde al onderwijzend en prekend in de synagogen en bij de mensen door Galilea. Heel veel mensen verzamelden zich en volgden hem voor zijn preken. In dit verhaal ging Jezus, toen hij al die mensen zag, met zijn leerlingen ‘een berg’ op en begon hij hen te onderwijzen. Hij sprak over het koninkrijk der hemelen, een rijk waar God regeert. Jezus benadrukte dat we allemaal deel uitmaken van dit rijk en dat God voor ons zal zorgen.

Of we nu ongelovig zijn, rouwen, onderdanig zijn, honger en dorsten, barmhartig zijn, zuiver van hart, vreedstichters zijn of vervolgd worden, aan ons is het koninkrijk der hemelen. God kent de gekwelden en elk vers begint met zijn zegen.

In de lijst van Jezus komen de mensen die wij misschien gezegend vinden niet voor – mensen die rijk, gezond, veilig, beschermd, succesvol, aantrekkelijk, atletisch of charismatisch zijn. Dat wil niet zeggen dat dat zij niet

gezegend worden, maar de mensen die minder geluk hebben hebben zijn voorkeur.

Deze zaligsprekingen zijn mededelingen, geen bevelen. Jezus vertelt zijn luisteraars hoe het er in het koninkrijk der hemelen aan toe gaat. Hij beveelt ons niet om arm van geest te zijn teneinde deel uit te maken van dat koninkrijk. Hij deelt het ons mee en probeert ons beter te laten begrijpen wat dit koninkrijk is en wat een echte zegen is. Om het koninkrijk te kunnen begrijpen moeten ze weten wie God is en waar zegeningen over gaan.

Exodus Hoofdstuk 16 Manna en Kwartels

Toen zei de Heer tot Mozes, Ik zal het voor jullie brood laten regenen.

Na hun vlucht uit Egypte komen de Israëlieten in de Sinai woestijn. Het meegebrachte voedsel is op. Ze zijn moe en hongerig en klagen bij Mozes en Aäron dat ze niets te eten hebben en beter als slaven in Egypte hadden kunnen blijven. Daar hadden ze brood en vlees en leden ze nooit honger. Mozes praatte met God en God zei dat hij ervoor zal zorgen maar dat ze dan wel zijn instructies moeten opvolgen.

Het ligt voor de hand dat de Israëlieten het voedsel verzamelden maar meer namen dan ze nog hadden om het te bewaren voor de volgende dag. Toen was het echter bedorven, zat het vol maden en hadden ze er dus niets aan. God stuurde 6 dagen manna en herhaalde dat ze alleen zoveel mochten nemen als ze voor die dag nodig hadden. Die zesde dag stuurde God genoeg manna voor twee dagen zodat ze de zevende dag konden rusten. Toch waren er die op de sabbat voedsel gingen zoeken

Hoe goed zijn wij in het opvolgen van instructies? In zowel het Oude als het Nieuwe Testament vertelt God ons keer op keer dat hij in als onze behoeften zal voorzien. Maar de meesten van ons leggen nog steeds voorraadjes aan voor onverwachte situaties, slecht weer, vrienden die op bezoek komen, koopjes. Moeten wij hulp bieden nu er zoveel mensen zijn die niet in staat zijn

zichzelf van voedsel te voorzien? God zorgt nog steeds door de overvloed van zijn scheppings en de regen en de zon die de gewassen doen groeien. Hij houdt van ons en wil het beste voor ons maar dat negeren we door niet aan de lange termijn te denken.

Mattheüs Hoofdstuk 19 Vers 16 - 24 De Rijke Jongeling

Een jonge man komt aan Jezus vragen wat hij moet doen om het eeuwig leven te verwerven. Jezus vertelt hem dat hij de geboden moet gehoorzamen. De jonge man zegt dat hij dat doet en vraagt wat er vereder nodig is. Jezus antwoordt dat hij, als hij perfectie wil bereiken, al zijn bezittingen moet verkopen en aan de armen geven en dat hij dan rijk zal zijn in de hemel. De jonge man gaat verdrietig weg, want hij is heel rijk.

Toen zei Jezus tot zijn leerlingen 'Ik kan jullie in waarheid vertellen dat het voor een rijk man moeilijk is om in de hemel te komen. Het is gemakkelijker voor een kameel om door het oog van een naald te kruipen dan voor een rijk man om de koninkrijk van God binnen te gaan.

Jezus zegt ons dan de enige weg naar hem en naar het koninkrijk van de hemel te komen is door onze rijkdommen los te laten – meer te delen.

Ik heb medelijden met de jonge man. Sommige mensen doen precies wat Jezus vraagt, zij geven alles op en volgen hem. St. Frans is zo'n voorbeeld, maar voor de meesten van ons is het ongelooflijk moeilijk te doen. Je hebt een sterk geloof nodig om, net als de 12 apostelen, alles op te geven en een man te volgen die je hebt horen preken maar waar je verder niet veel van weet.

Dit deed me denken aan een andere ontmoeting met Jezus. Hij zat in de tempel waar de offergaven werden neergezet. Een weduwe kwam binnen en stopte twee kleine muntjes in het offerblok. Jezus zei tegen zijn leerlingen dat die vrouw meer gegeven had dan alle anderen, want die hadden van hun rijkdom gegeven en zij gaf uit haar armoede, alles wat ze had. (Marcus Hoofdstuk 12 Vers 41 -44)

De jonge man die zo verdrietig was omdat hij zijn weelde niet op kon geven en de oude weduwe die zo veel gaf, bieden ons veel om over na te denken. Waar staan we zelf? Ergens in het midden, vermoed ik.

Hoe wij als individu geven heeft niet alleen te maken met hoeveel geld we hebben maar ook met onze tijd en met hoe we ons leven leven.

Delen we onze zorgen over minder bedeelden dan wijzelf met elkaar, verspillen we veel of doe we zoals Ghandi zei: "Leef eenvoudig zodat anderen gewoon kunnen leven."

Proberen we de leringen van Jezus en St. Frans in ons dagelijks leven na te volgen?

CONCLUSIE

Armoede treedt op als je niet kunt verkrijgen wat je nodig hebt.

Armoede roept vele vragen op: -

Van welke aard is de armoede? Wat voor soorten armoede zijn er?
Hoe betrekkelijk is het?

Waarom armoede? Wie of wat is er verantwoordelijk voor dat mensen arm zijn? Wat zijn de motieven hen die rijk willen zijn?

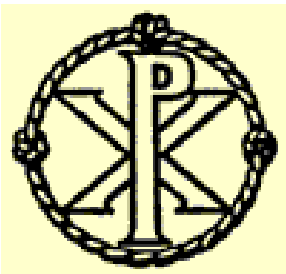
Wie zijn de armen?
hoe is onze relatie tot arme mensen?

Welke verantwoordelijkheid hebben onze regeringen of grote organisaties?
Hoe reageren we op handelsovereenkomsten die de kloof tussen rijk en arm nog groter maken of die mensen hun tijd of gezondheid afnemen? Benadrukt de consumentenmentaliteit van de huidige cultuur die kloof nog meer?

Zijn wij, als individuen, van nut of juist een hindernis? Wat kunnen we doen?
Wat kunnen we doen als deel van een groter geheel? Of moeten wij er willens en wetens voor kiezen om arm te worden?

We zijn ons er van bewust dat deze tekst zelf de armoede van onze kennis en ons onvermogen over dit pijnlijke en moeilijke thema weerspiegelt.

We hopen dat de discussies de komende maanden licht zullen werpen op dit onderwerp en dat ze niet zullen leiden tot angst of apathie en nietsdoen.

CDSF

Compagnons de Saint François

www.cdsf.org

De Tochtgenoten van Sint Frans vormen een beweging van mensen die zich in willen zetten voor vrede, gerechtigheid en behoud van de schepping.

Binnen de veranderende context van de tijd laten zij zich leiden en inspireren door het evangelie en het leven van Franciscus.

Tochtgenoten van Sint Frans

Secretariaat:

Hillevliet 26

3074 KA Rotterdam

matpenningdevries@kpnplanet.nl

